

နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း
မြန်မာပြည်တွင်း
ကျောင်းတိုက်များ

မြမူဝေ[ကျွမ်းကျင်]

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိန်းအောင်၏ အမှာ
စာ

စာရေးဆရာမ မြမဇူဝေ (ကျုံမင်း)က "နိုင်ငံ့ဂုဏ်ဆောင် မြန်မာပြည်ဖွား ဧရာဝတီသားများ " စာအုပ်ထုတ်ဝေမည့်အကြောင်း အမှာ စာရေးသားပေးပါရန် မိမိထံ လာရောက်တွေ့ဆုံပြောကြားပါသည်။ ဤစာအုပ်မျိုး ထုတ်ဝေသည့်အတွက် အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက် ဂုဏ်ယူမိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ဧရာဝတီသားတစ်ဦး ဖြစ်နေသောကြောင့်ပါ။

ကျွန်တော်သည် လူပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ ဖတ်ရှုရသည် ကို အလွန်ပင် နှစ်သက်ပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ ထံမှ မိမိအတွက် နမူနာယူစရာ၊ အတုယူစရာများ ရရှိနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက လူ့ဘဝသည် ရခဲလှ၏ ဟု လည်းကောင်း၊ တန်ဖိုးကြီးမားလှသည် ဟု လည်းကောင်း ဟောကြားခဲ့သည် ဟု ဖတ်ဖူးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများ ဖြစ်ရန် လူသားဘဝမှ သာ ကျင့်ကြံနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤတန်ဖိုးကြီးလှသော လူ့ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်သွားရန် အလွန်အရေးကြီးလှပေ သည်။ လူ့လောကတွင် လူ့ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်သွားသူ နည်းပါး၍ တန်ဖိုးမဲ့စွာနေသွားသူက များ သည် ဟု ထင်မိပါသည်။ ယခုစာရေးသူရေးသားသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ သည် လူ့ဘဝကို တန်ဖိုးရှိစွာ နေသွားကြသော ဧရာဝတီသား ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ အကြောင်းကို ဖတ်ရှုပြီး စံနမူနာ ယူနိုင်ပါသည်။

ထင်ပေါ် ကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ သည် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို နမူနာယူတတ်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် အမေရိကန်သမ္မတ အီဇရာဟင်လင်ကွန်းကို နမူနာယူခဲ့

သည် ဟု ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ပင်လျှင် ဤအဆင့် ဤတာဝန်ကို ယနေ့ အောင်မြင်စွာ ထမ်းဆောင်ခွင့်ရနေသည် မှာ ငယ်စဉ်က တွေ့ခဲ့သော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို စံနမူနာယူခဲ့ပါသည်။ ထိုသူကား အရှေ့တောင်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူး စစ်ရေးချုပ်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်ကျော် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် တပ်မတော်ဗိုလ်ကြီးဘဝဖြင့် အသက် (၃၀) အရွယ်တွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ရေးအရာရှိအဖြစ် (၄) နှစ်ခန့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် "ကိုယ်ကျင့် သီလ ထူးကဲစွာ ကောင်းမွန်သည် ၊ အရည်အချင်းရှိသည် ၊ အလုပ်တာဝန် အလွန်ကျေပွန်သည်။ နိုင်ငံအပေါ် တပ်မတော်အပေါ် အကြီးအကဲများ အပေါ် အလွန်သစ္စာရှိသူ ဖြစ်သည်။" ကျွန်တော့်ဆရာ ဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်ကျော်ကို ကျွန်တော် ယနေ့အချိန်အထိ စံပြထားဆဲဖြစ်သည်။ မိဘကဲ့သို့ ရိုသေလေးစားသည်။

ဤစာအုပ်တွင် ရေးသားဖော်ပြထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ သည် သူနယ်ပယ်နှင့်သူ ထင်ပေါ် ကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်များ အနေဖြင့် ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုပြီး နိုင်ငံဂုဏ်ဆောင် မြန်မာပြည်ဖွား ဧရာဝတီသားများကဲ့သို့ လူ့ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ အသုံးချသွားကြဖို့ ဆန္ဒပြုလိုက်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ အမှာ

"နိုင်ငံ့ဂုဏ်ဆောင် မြန်မာပြည်ဖွား ဧရာဝတီသားများ " စာအုပ်သည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသ ကြီးအတွင်းမှ ဇာတိမြေဂုဏ်ဆောင်၊ ထူးချွန် ထက်မြက်ထင်ပေါ်ခဲ့ကြသော အလွှာအသီးသီးမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ "အတ္ထုပ္ပတ္တိ" ကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

စာရေးသူကိုယ်တိုင်လည်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဝါးခယ်မ မြို့နယ်၊ ကျုံမင်းမြို့သူ ဖြစ်ပြီး ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများကဲ့သို့ ပြည်နယ်ဂုဏ်၊ တိုင်းဂုဏ်၊ မြို့နယ်ဂုဏ်ကို ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုးစားခဲ့သူဖြစ်သော်လည်း စာရင်းမဝင် စာမတင်နိုင်သော အဆင့်ဖြင့်သာ ကျေနပ်ရင်း ဂုဏ်ထူးဆောင်များ ၏ ဂုဏ်ကို အားကျနေမိခဲ့ပါသည်။ ။ ယခုအခါ ဤစာအုပ်ကို ရေးသားနိုင်ရန် ပံ့ပိုးသူ၊ အားပေးသူ၊ ကူညီသူများ နှင့် ကြုံဆုံခဲ့ရပြီဖြစ်၍ စာတစ်အုပ်အဖြစ် ရေးသားနိုင်ခဲ့ရပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ။ အထူးသဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီကြသော ကျမ်းပြုဆရာများကို ရိုသေစွာ ကျေးဇူးတင်အပ်ပါ သည်။ ။ အထူးအားဖြင့် ဤစာအုပ်အတွက် အမှာ စာ ရေးသားချီးမြှင့်ပေးသော ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးသိန်းအောင်အား ရိုသေစွာ ကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။ ။ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးသို့ သွားရောက်စဉ် အစစအရာရာ ဖြည့်စွက်ကူညီခဲ့သော ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး လျှပ်စစ်/စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ကြီးဦးစောမြသိန်းနှင့် ဇနီး ဒေါ်သင်းသင်းမြတ် မိသားစုကိုလည်း လေးစားစွာ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ။ စာအုပ် ထုတ်ဝေပေးသော ဦးမောင်မောင်ထွဋ် (ကောင်းထွဋ်စာပေ) မိသားစု၊ ကိုဇော်မင်း (ဖူးဝေသစ်စာပေ) မိသားစုနှင့် စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရန် ဝိုင်းဝန်းကူညီကြသော မိတ်ဆွေများအား ကျေးဇူးအထူးတင်ပါသည်။ ။

ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးစားရှာဖွေခဲ့ရသော ကျွန်မ၏ အားထုတ်မှုသည် လိုအပ်ချက်နှင့် အတိမ်းအစောင်းများ ရှိပါကလည်း ကျွန်မ၏ အားထုတ်မှု မပြည့်စုံ၍ သာ ဖြစ်ပါသည် ဟု ဝန်ခံပါသည်။ ။

စာအုပ်ပါ ထူးချွန်ထင်ရှားခဲ့သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများ ၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိများ ပြည့်စုံစွာ ရရှိနိုင်ရန် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မြို့နယ်အသီးသီးသို့ သွားနိုင်သမျှလည်း သွားရောက်စုံစမ်းမေးမြန်း မှတ်သားမှုများ လည်း ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ။ အချို့သော မြို့နယ်များ တွင် စာရေးဖော်မိတ်ဆွေများ ၏ ကူညီမှုဖြင့် အဆင်ပြေခဲ့သော်လည်း အချို့မြို့နယ် များ တွင် အစရှာမရဖြစ်ခဲ့ရ၏။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး (၂၆) မြို့နယ်တွင် ငပုတောမြို့နယ်တွင်း၌ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မသိခဲ့ရသလို စာပေကျမ်းဂန်၌ လည်း ရှာမရသောကြောင့် ကွက်လပ်အဖြစ် ဝမ်းနည်းစွာ ချန်လှပ်ခဲ့ရပါသည်။ ။

မည်မျှပင် ခက်ခဲပါစေ စာတစ်အုပ်ဖြစ်ခဲ့ရသည် ကို ကျေနပ်နေမိပါသည်။ ။ အစ၊ အလယ် မပြည့်စုံသေးဘဲ ကျန်ရှိနေသဖြင့် ဧရာဝတီသား ထူးချွန်ထက်မြက်သူများ ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ လည်း ကျန်ရှိနေပါသည်။ ဒုတိယ၊ တတိယအဖြစ် ရေးသားနိုင်ရန် ကျွန်မ ဆက်လက်ကြိုးစားဦးမှာ ဖြစ်ပြီး ယခုစာအုပ်ဖြင့် ကျေးဇူးတင်ထိုက်သူများအား မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ ။

မြမဇူဝေ (ကျုံမငေး)

၃၅၊ (၇) လွှာ၊ ဘီ၊ ၁၆၆ လမ်း၊

တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၀၉၄၂၁၀၆၂၀၆၈

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မြို့နယ်များ

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာပြည်၏ တောင်ဘက်ဆုံးအလယ်ကျသော မြေပြန့်လွင်ပြင်အရပ်ဖြစ်ပြီး ချောင်းငယ်များ၊ မြစ်ငယ်များ သွယ်ကာရစ်ကာ တည်ရှိနေသောကြောင့် နန်းတင်မြေနေဖြစ်ထွန်းရာအရပ် ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံအလေးထားပြီး ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးရာ၌ မြန်မာပြည်အတွက် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ ရှာဖွေပေးခြင်း၊ ပြည်တွင်းဝမ်းစာဖြည့်တင်းပေးနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးကို "မြန်မာပြည်၏ ထမင်းအိုးကြီး" ဟု တင်စားခဲ့ပါသည်။

နယ်မြေထိစပ်မှုအနေအထားမှာ မြောက်ဘက်တွင် ပဲခူးတိုင်း၊ အရှေ့ဘက်တွင် ပဲခူးတိုင်းနှင့် ရန်ကုန်တိုင်း၊ တောင်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် ကပ္ပလီပင်လယ်နှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်၊ အနောက်မြောက်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့နှင့် ထိစပ်နေပါသည်။

ကမ္ဘာမြေပြင်အရ တည်ရှိနေမှုမှာ မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၅ ဒီဂရီ ၄၀ မိနစ်နှင့် ၁၈ ဒီဂရီ ၃၀ မိနစ်ခန့်အတွင်းနှင့် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၄ ဒီဂရီ၊ ၁၅ မိနစ်နှင့် ၉၆ ဒီဂရီ ၁၅ မိနစ်အတွင်း တည်ရှိနေသည်။

တိုင်းဒေသကြီးတွင် ပုသိမ်၊ ဟင်္သာတ၊ မြောင်းမြ၊ မအူပင်၊ ဖျာပုံဆိုသည့် ခရိုင် (၅) ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်ပေါင်း (၂၆) ထည့်သွင်းကာ ဖွဲ့ဖြိုးဝေစည်သော တိုင်းဒေသကြီးအဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ။

မြန်မာပြည် တနံတလွှားသို့ ရေလမ်း၊ ကုန်းလမ်းခရီးများ ဖြင့် အလွယ်တကူ ကူးသန်း သွားလာနိုင်သည့် ဧရာဝတီဒေသသည် ဘယ်အခါမှာပင်ဖြစ်စေ စည်ကားနေမှာ ဖြစ်ပါသည်။ ။

မှီတင်းနေထိုင်ကြသော ဗမာ၊ မွန်၊ ကရင် အစရှိသည့် ညီအစ်ကိုမောင်နှမများ ၏ ကြိုးစားခြင်း၊ ရိုးသားခြင်း၊ ဂုဏ်သတင်းများကြောင့် ဧရာဝတီသူ ဧရာဝတီသားများကို "ရိုးသား ကြိုးစား ဧရာဝတီသား" ဟု အများက ခေါ်ခဲ့ကြပါသည်။ ။

ရိုးသားကြသော၊ ကြိုးစားကြသော ဧရာဝတီသားများ သည် ဧရာဝတီအလှကို ခြယ်သနေကြမှာ ဖြစ်ပါသည်။ ။

ကမ္ဘာ့သာသနာပြုဆရာတော်ကြီး
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တညနိကအရှင်မြတ်
(၁၂၈၀-၁၃၅၉)

ကမ္ဘာ့သာသနာပြုဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တညနိက
အရှင်မြတ်ကို ခမည်းတော် ဦးဘိုးထင်၊ မယ်တော် ဒေါ်စိန်တို့ မှ ၁၂၈၀
ပြည့်နှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း (၁၃) ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ပုသိမ်မြို့နယ်၊
ဘုရားကြီးကုန်းကျေးရွာတွင် ဖွားမြင်ပါသည်။ ။

အသက် (၅) နှစ်အရွယ် ၁၂၈၅ ခုနှစ်တွင် ဘုရားကြီးကုန်း ကျေးရွာ

ဦးရီးတော် ခေမိန္ဒထံ၌ အခြေခံ မြန်မာသင်ပုန်းကြီး မင်္ဂလသုတ်၊ နမ
က္ကာရ၊ ပရိတ်ကြီး၊ လောကနီတိ၊ သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊ အခြေခံအင်္ဂလိပ်စာ၊ ဂ
ဏန်းသင်္ချာတို့ ကို သင်ယူခဲ့သည်။ ။

၁၂၈၈ ခုနှစ်၊ အသက် (၈) နှစ်အရွယ်တွင် ကွမ်းခြံကြီးကျေးရွာ ဦးရီး
တော် ဦးခေမိန္ဒထံ၌ သာမဏေပြုခဲ့သည်။ ။ ၁၂၉၄ ခုနှစ်၊ အသက် (၁၄) နှစ်
တွင် ပုသိမ်မြို့၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပညာသင်ယူရာ
အစိုးရ ပထမငယ်တန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ။ ၁၂၆၉ ခုနှစ်၊ အသက် (၁၆)
နှစ်တွင် မြောင်းမြမြို့၊ ပဇ္ဇောတာရုံကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ အဂ္ဂမ
ဟာပဏ္ဍိတ ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် မြောင်းမြဆရာတော်ကြီး ဘ
ဒ္ဒန္တဉာဏဘိဝံသထံ ဆက်လက်ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ။ ပဇ္ဇောတာရုံ
ကျောင်းတိုက်တွင် ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်းတို့ ကို နှစ်မခြားဘဲ နှစ်
ချင်းဆက် အောင်မြင်၏။

၁၂၉၉ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၃) ရက်နေ့တွင် အဂ္ဂမဟာပ
ဏ္ဍိတ ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင် မြောင်းမြဆရာတော်ကြီးကို ဥပ
ဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ။

ဆရာတော်သည် မြောင်းမြမြို့၊ ပဇ္ဇောတာရုံကျောင်းတိုက်၊ ပခုက္က
မြို့ မဟာဝိသုတာရာမ ကျောင်းတိုက်၊ ညောင်ဦးမြို့ မဟာဝိသုတာရာမ
တိုက်သစ်၊ ညောင်းတုန်းမြို့ သာသနဇောတိပါလ ကျောင်းတိုက်တို့ တွင်
ရဟန်း (၈) ဝါရသည် အထိ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်ပါဠိတော်၊ အ
ဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကို သင်ယူခဲ့၏။ အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ စာချတန်းကို ဂု
ဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်၍ သာသနဓဇသီရိယရဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့၏။

ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၃၀၈ ခုနှစ်၊ သက်တော် (၂၈) နှစ်တွင်
မြောင်းမြမြို့ ပဇ္ဇောတာရုံ ကျောင်းတိုက် ပဓာန နာယကတိုက်အုပ်ဆရာ

တော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူသည် ။ ၁၃၁၉ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗာရာဏသီမြို့၊ ဆန်စ်ကာယူနီဗာစီတီမှ ဒီပလိုမာဘွဲ့ကိုလည်းကောင်း၊ နယူးဒေလီမြို့ ဟန်ဆရာ(ဂျ်)ကောလိပ်မှ ဘီအေဘွဲ့ကို သက္ကတဂုဏ်ထူး ဖြင့်လည်းကောင်း အောင်မြင်ရရှိတော် မူသည် ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် (၆) နှစ် ပညာသင်ယူပြီး ၁၃၂၅ ခုနှစ်တွင် မြောင်း မြမြို့၊ ပဇ္ဇောတာရုံပါဠိ တက္ကသိုလ်သို့ ပြန်ကြွ၍ စာသင်သားများအား ပါဠိသက္ကတ၊ ဟိန္ဒူ၊ ဘင်္ဂါလီ၊ နာဂရီ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ရပ်များကို နှစ်ပေါင်း များစွာ ပို့ချပေးတော်မူသည် ။

ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၃၄၄ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ကြွရောက် ၍ သာသနာပြုခဲ့ရာ လန်ဒန်မြို့တွင် ဗုဒ္ဓဝိဟာရ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတိုက်ကို စတင်တည်ထောင်တော်မူသည် ။ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဟော်လန်၊ အမေရိကန်နှင့် ဩစတြေးလျ စသည့်နိုင်ငံ များ တွင် လည်း ပရိယတ် ပဋိပတ် စသော သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်တော်မူသည် ။

ဆရာတော်ကြီးသည် ပထမအကြိမ် နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာဝန်ဆောင် ဆရာတော်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းခံရပြီးနောက် ကျောက်သင်္ဘောဝါဒ၊ ကျောက်ပုံတောရဝါဒ၊ ကျောင်းပန်းတောရ ဝါဒ၊ လူသေလူဖြစ်ဝါဒ စသောဝါဒမျိုးစုံကို နိုင်ငံတော်ဝိနိစ္ဆယ ခုံရုံးများ ဖွဲ့စည်း စိစစ်ဆုံးဖြတ် သောအဖွဲ့တွင် ပါဝင်တော်မူသည် ။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဒုလ္လဘသာသနာ၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ သာသနာဝင်ရောက်ခြင်း၊ အခြေခံအဘိဓမ္မာသင်တန်း၊ ယမိုက်သင်တန်း ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ စိတ်နှင့်ရုပ် ကျမ်းစာငယ်များ အပတ်စဉ် က မွဋ္ဌာန်းသင်တန်းများ ၊ ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်၊ လူသေလူဖြစ် ဝိနိစ္ဆယ ခုံ

ရုံးဆုံးဖြတ်ချက်များ ၊ ကမ္ဘာ့သာသနာပြုဆရာတော် အရှင်သေဠိလ
ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု မှတ်တမ်း စသည့် ကျမ်းစာများကို ပြုစု
တော်မူခဲ့သည် ။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဝိနည်းလေးစားပြီး သည်းခံခြင်းဂုဏ်၊ မေတ္တာ
ဂုဏ်၊ ပရိယတ် ပဋိပတ်တို့ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းအပြင် စာပေကျမ်းဂန် နှံ့စပ်
ခြင်း၊ စာပေအရေးအသား ကောင်းမွန်ခြင်း၊ ရဟန်းရှင်လူများ နှင့် ကမ္ဘာ့
ပြည်သူတို့ ၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကို ခံယူရရှိတော်မူခြင်းတို့ ကြောင့်
နိုင်ငံတော်မှ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော ‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ’ ဘွဲ့တံဆိပ်
တော်ကို ၁၃၅၃ ခုနှစ်တွင် ရရှိတော်မူခဲ့သည် ။

မြောင်းမြမြို့ ပဇ္ဇောတာရုံ၊ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်၊ အင်္ဂလန်
နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့ တိသရဏဝိဟာရကျောင်းတိုက်နှင့် သြစတြေးလျနိုင်ငံ
၊ ပါသ်မြို့၊ တိသရဏဝိဟာရကျောင်းတိုက် များ ၏ ဦးစီးပဓာနနာယက
ကမ္ဘာ့သာသနာပြု မြောင်းမြဆရာတော်ကြီး အဂ္ဂဓမ္မဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ
ဉာနိကသည် ကမ္ဘာ့သာသနာပြုတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော်မူရင်း
၁၃၅၉ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၃) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ ညနေ (၄၅၉) နာရီ
တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့သည် ။

ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော်အား ဆရာတော်ကြီး၏ ဆန္ဒနှင့်
အညီ လန်ဒန်မြို့တွင် ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၀) ရက်နေ့တွင် အဂ္ဂိဈာပန
ကျင်းပတော်မူသည် ။

ပြည်သူချစ်သော သဘာဝမင်းသားကြီး
(ဦး)ရွှေဘ
(၁၉၂၈-၁၉၈၈)

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်သမိုင်းတွင် ကျေးလက်နေပြည်သူတို့ ၏ အသည်းစွဲ ပြည်သူချစ်သော ရုပ်ရှင်မင်းသား (ဦး)ရွှေဘကို ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်မြို့ပတ်လမ်းတွင် ပန်းချီဆရာဦးအောင်မြ၊ ဒေါ်ကွန်တို့ မှ ၁၉၂၈ ခု၊ မတ်လ (၃၀) ရက်တွင် မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ ။ မွေးချင်းလေးဦးအနက် အငယ်ဆုံးဖြစ်ပြီး ငယ်မည်မှာ မောင်အေးကြည် ဖြစ်၏။

အသက် (၁၇) နှစ်သားအရွယ်တွင် ပဲရော့စ်ရုပ်ရှင်မှ ဒါရိုက်တာ ဆရာခန့်ကြီး ရိုက်ကူးသော ‘လက်နက်ပုံး’ ဇာတ်ကားမှ စတင်၍ ရုပ်ရှင်နယ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ။ ဒါရိုက်တာ ဦးဖေကြိုင် ရိုက်ကူးသော ‘သတ္တိ ဗျတ္တိ’ ဇာတ်ကားမှ စ၍ ‘ရွှေဘ’ အမည်ဖြင့် ခေါင်းဆောင်မင်းသား ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။

ထိုခေတ်အခါက ရုပ်ရှင်ကားများ တွင် အကြမ်းအရမ်း၊ ခပ်ကြမ်းကြမ်းသရုပ်ကိုသာ ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး ပဲရော့စ်ရုပ်ရှင်၏ ပင်တိုင်မင်းသားအဖြစ် မိုက်ရဲမိုက်ခဲ၊ ရောင်နီ၊ မယားဆိုးလင်၊ ဗီလုံး၊ ငမူး၊ ဇာတ်ကားများဖြင့် နာမည်ကြီးခဲ့၏။ နောက်ပိုင်း လူငယ်ရုပ်ရှင်တွင် ‘မင်းသွေး’၊ ရန်ကုန် ရုပ်ရှင်တွင် ‘အုံ့ပုန်းလောက’ ဇာတ်ကားများကို ရိုက်ခဲ့ပြီး ၁၉၄၉ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဒါရိုက်တာ မင်းသား သက်ရှည်နှင့်တွဲဖက်၍ ‘ဂမုန်းဘီလူး’၊ ‘သူပုန်မင်းသား’၊ ‘ရူပမာလာ’ ဇာတ်ကားများကို ရိုက်ကူးခဲ့၏။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ရှင်မင်းသမီး သင်းသင်းလဲ့နှင့် အိမ်ထောင်ကျပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် (၃၅) လမ်း၌ ကိုယ်ပိုင် ‘သမ္မတ’ ရုပ်ရှင်ကို တည်ထောင်ခဲ့၏။ ကိုယ်တိုင်ဦးစီးပါဝင် ရိုက်ကူးရင်း ရုပ်ရှင် ဇာတ်ကားများစွာ ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ ။ ရွှေဘ၏ သမ္မတလူကြမ်းအဖွဲ့မှာ လူကြမ်းပေါင်း စုံ (၁၆၀) အထိ ဖြစ်လာကာ ထိုလူကြမ်းနှင့် မိသားစုများကို ဇာတ်ကားရိုက်ရခြင်းမရှိလျှင်လည်း နေထိုင် စားသောက်ရေးကို တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ဇာတ်ကားရိုက်ရလျှင်လည်း လုပ်အားခကို ထိုက်တန်စွာ ပေးခဲ့၏။

ရုပ်ရှင်တစ်ခေတ်တွင် ပရိသတ်များ စွာ အားပေးခြင်းခံရသော မင်းသားအဖြစ် နှစ်ကာလ ကြာရှည်စွာ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်၏။ ထိုခေတ်က သရုပ်ဆောင်ရသော ဇာတ်ဝင်ခန်းများ တွင် မြင်းစီးလျှင်

ကိုယ်တိုင်စီးရသောကြောင့် ‘မင်းအာဏာ’ ဇာတ်ကားတွင်
ချောက်ကမ်းပါး၌ ခုန်ချခန်း ရိုက်ကူးစဉ် ရွှေဘာ စီးသောမြင်းမှာ သေဆုံး
ခဲ့ပြီး မင်းသားလည်း ဒဏ်ရာများ စွာ ရခဲ့၏။

‘ရွှေဓားဗိုလ်’ ဇာတ်ကားတွင် လည်း ဓားခုတ်ခန်းတွင် မျက်လုံးကိုထိ
ကာ မျက်လုံးတစ်လုံး အပြင်သို့ ထွက်ခဲ့ရသည် ကို ပြန်လည်၍ ဆေးကု
သခဲ့ရ၏။ ဤကဲ့သို့ စွန့်စွန့်စားစား သရုပ်ဆောင်ခဲ့ ၍ လည်း လူထုအချစ်
တော် ဖြစ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေမည်။

မင်းသားရွှေဘနှင့် အတွဲညီစွာ သရုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသော မင်းသမီး
များမှာ လည်း နာမည်ကြီး မင်းသမီးများ ဖြစ်သော ကြည်ကြည်ဌေး၊
မြမြရီ၊ နှင်းဆီ၊ တင်တင်လှ၊ သင်းသင်းလဲ့၊ မေရီမြင့်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ။

ရုပ်ရှင်ကားပေါင်း နှစ်ရာကျော်ရိုက်ကူးနိုင်ခဲ့သော နာမည်ကြီးမင်း
သား (ဦး)ရွှေဘသည် အကယ်ဒမီကို မရရှိခဲ့သော်လည်း ပြည်သူချစ်မင်း
သား ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။

ရုပ်ရှင်နယ်တွင် သာမက ဇာတ်သဘင်၏ တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍ အရေး
ပါသော ပြဇာတ်များ တွင် လည်း ပါဝင်ခဲ့ပြီးနောက် အသက်အရွယ်အရ
တရားဘာဝနာကို လိုက်စားရင်း အသက် (၆၀) နှစ်တွင် ကျန်းမာရေးချို့
ယွင်းကာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကွယ်
လွန်ခဲ့ပါသည်။ ။

မှီငြမ်း -

မြတ်မင်္ဂလာစာစောင် (၁၉၉၈-အတွဲ-၁၄၊ အမှတ်-၁၁)

အမျိုးသားစာပေဆုရှင်
စာရေးဆရာမ မလေးလုံ
(၁၉၃၅-၁၉၉၁)

စာရေးဆရာမ မလေးလုံကို ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်မြို့တွင် အဖ ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးဦးချစ်ထွန်း၊ အမိ ဒေါ်စောတင်တို့ မှ ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် မွေးချင်း (၆) ယောက်အနက် တတိယမြောက်သမီးအဖြစ် မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ ။ အစ်ကိုနှစ်ယောက်၊ ညီမ သုံးယောက်ရှိပြီး အမည်ရင်းမှာ ဒေါ်ခင်သိန်းဆွေ ဖြစ်ပါသည်။ ။ ငယ်စဉ်က ပုသိမ်မြို့၊ ခရစ်ယာန် သာသနာပြုကျောင်းများ ဖြစ်သော အေဘီအမ် အ

ထက်တန်းကျောင်းနှင့် စကောကရင် အထက်တန်း ကျောင်းတို့ တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့၏။

ဆရာမသည် ပညာတော်၍ အားကစားပြိုင်ပွဲများ တွင် လည်း ထူးချွန်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ။ ပြည်တွင်း မငြိမ်မသက်မှုကြောင့် မိဘများက ပုသိမ်မှ ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရာ ပညာရေးအတွက် ကမာရွတ်မြို့နယ် ဒေါ်သာထက် အထက်တန်းကျောင်းတွင် ပညာဆက်လက် သင်ကြားခဲ့၏။ စာမေးပွဲဖြေဆိုရန် ကြိုးစားနေစဉ် နှလုံးရောဂါဖြင့် အပြင်းအထန် မမာမကျန်းဖြစ်ခဲ့ရာ ဆရာဝန်များ ၏ ညွှန်ကြားမှုဖြင့် ပညာသင်ကြားမှုကို အနားယူလိုက်ရပါသည်။ ။

နှလုံးရောဂါကို ကုသနေစဉ်မှာ ကိုယ်ခန္ဓာလက်ယာဘက်တစ်ခြမ်း လေဖြတ်ခဲ့ပြန်၏။ ဆရာမအဖို့ နှလုံးရောဂါနှင့် လေဖြတ်မှုဝေဒနာကို နှစ်ကာလကြာရှည်စွာ ခံစားခဲ့ရသည် မှာ နောက်ဆုံးနေ့ ကွယ်လွန်ချိန်အထိပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဆေးကုသမှုခံယူနေစဉ်တွင် ဆရာမ မလေးလုံသည် အနားယူရမည့် အချိန်များ တွင် မြန်မာစာပေနှင့် အင်္ဂလိပ်စာပေကို အလေးထား လေ့လာခဲ့၏။ ဆေးရုံတက်နေစဉ်၌ လည်း ဝတ္ထုတို ကလေးများကို တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်၌ ‘မလေးလုံ’ အမည်ဖြင့် စတင်ရေးသားခဲ့လေသည်။ ။ ထိုသို့ စာရေးသားရာတွင် လက်ယာလက်ကို အသုံးပြု၍ မရသောကြောင့် လက်ဝဲလက်ကို စာရေးနိုင်အောင် လေ့ကျင့်ရင်း ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

စာပေများ ရေးသားနေပြီဖြစ်ရာ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်အပြင် ယုဝတီ၊ ချိုတေးသံ စသော ဂျာနယ်များ တွင် လည်း ရေးသားနေပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ငွေတာရီ၊ မြဝတီ စသော မဂ္ဂဇင်းများ တွင် ရေးသားခဲ့၏။ ‘သိမ့်’ ဆို

သော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့ပြီး ရုပ်ရှင်အဖြစ်လည်း ရိုက်ကူးခဲ့ရလေ သည် ။

၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) အသက်ရှည်အမည်ရှိ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ စ၍ ‘လုံမလေး’ မဂ္ဂဇင်းကို ဦးစီးအယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရင်း ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များကို မဟေသီ၊ စန္ဒာ၊ သပြေ၊ ရှုမဝ၊ ကလျာ၊ စံပယ်ဖြူ စသော မဂ္ဂဇင်းများ ၌ လည်း ရေးသားခဲ့ပါသည် ။

၁၉၆၂ ခုနှစ်ထုတ် ‘မေတ္တအရင်းခံ’ မှ စ၍ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော ‘သီလနှင့် ပြည့်စုံသော မိန်းမနှင့်အခြားဝတ္ထုများ’ အထိ လုံးချင်းဝတ္ထု (၃၅) အုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပါ သည် ။

၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် လုံမလေးမဂ္ဂဇင်း၌ ပါသော ‘ပန်းကိုတော့ပန်လျက်ပါပဲ’ ဝတ္ထုတိုသည် မလေးလုံ၏ နောက်ဆုံးရေးသားခဲ့သော လက်ရာဖြစ်ပါသည် ။

မလေးလုံ ကွယ်လွန်သောအချိန်တွင် အသက် (၈၁) နှစ်အရွယ် မိခင်ကြီးနှင့် အစ်ကိုတစ်ဦး၊ အစ်မသုံးဦး ကျန်ရစ်ခဲ့၏။

မလေးလုံသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလထုတ် လုံမလေးမဂ္ဂဇင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြမည့် သန်လျင်ဖေသွင်၏ ‘အခြားသော ပညာရှိတစ်ပါး’ (The Other Wise Man) ဘာသာပြန်ဝတ္ထုရှည်ကြီးကို ကွယ်လွန်မည့်နေ့ အရက်ဦးအထိ ကိုယ်တိုင် တည်းဖြတ်သွားခဲ့ပြီး ထိုနှစ် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည် ။

မှီငြမ်း -

မလိခ၏ မြန်မာဝတ္ထုအညွှန်းပေါင်းချုပ် (ပုဂံစာအုပ်တိုက်)
